Valtiovarainministeriö

KVS Haanpää Tiina(VM), Ikonen Susanna(VM)

NEUVOSTORAPORTTI VM2016-00027

18.01.2016

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 15.1.2016; yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasiat -neuvosto 15.01.2016

Ecofin-neuvostossa kuultiin Alankomaiden puheenjohtajuuskauden esittely, sekä hyväksyttiin päätelmät vuotuisesta kasvuselvityksestä ja hälytysmekanismiraportista, sekä suositukset euroalueelle. Neuvostossa kuultiin myös tilannekatsaus pankkiunionin toteuttamisesta.

Arvonlisäpetosten torjumisen osalta keskusteltiin käännetyn verovelvollisuuden käyttöönotosta ja pilotin aloittamisesta halukkaissa jäsenmaissa. Komissio esittelee maaliskuussa arvonlisäverotusta koskevan toimintasuunnitelman ja asiaan palataan maaliskuun Ecofin-neuvostossa.

Terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevassa keskustelussa peräänkuulutettiin nopeita toimia, sekä pohdittiin tasapainon löytämistä sääntelyn ja rahoitusjärjestelmän toimivuuden välillä. Komissio esittelee toimintasuunnitelmansa 2.2. ja asiaa käsitellään helmikuun Ecofin-neuvostossa.

Euroryhmässä oli esillä Kreikan tilannekatsaus, Kyproksen ohjelman 8. väliarvio ja IMF Artikla IV -konsultaatio. Euroryhmässä tarkasteltiin vuoden 2016 euroalueen suosituksia, sekä vuoden 2015 suositusten toimeenpanoa. Lisäksi käytiin temaattinen keskustelu kansallisista maksukyvyttömyyskehikoista.

Alankomaiden puheenjohtajuuskauden työohjelman esittely

Alankomaiden puheenjohtajuuskauden keskeisiä aiheita tulevat olemaan talous- ja rahaliiton kehittäminen, pankkiunionin loppuun saattaminen ja keskustelut yhteisestä talletusvakuutusjärjestelmästä, sekä veropetosten ja veronkierron vastaiset toimenpiteet. Pankkiunionin vahvistamiseen liittyen keskusteluun nousee myös pankkisektorin riskien pienentäminen. Työtä tullaan jatkamaan myös pääomamarkkinaunionin osalta. Eurooppalaista ohjausjaksoa pyritään edelleen vahvistamaan ja virtaviivaistamaan. Veroasioihin liittyy mm. läpinäkyvyyden lisääminen OECD:n BEPS-työn pohjalta. Komissio ilmoitti olevansa valmis tukemaan puheenjohtajaa talous- ja rahaliiton nykyisen kehikon parhaassa mahdollisessa hyödyntämisessä. Komissio kuitenkin muistutti, ettei muita viiden puheenjohtajan raportin esille nostamia elementtejä talous- ja rahaliiton viimeistelemiseksi tule unohtaa. Jäsenmaat eivät pitäneet asiakohdassa puheenvuoroja.

Pankkiunionin toteuttaminen

Puheenjohtaja totesi tavoitteena olevan pankkiunionin vahvistamisen ja riskien edelleen vähentämisen. Pankkiunionia ei voi kehittää eteenpäin, ennen kuin jo sovitut toimenpiteet on pantu täytäntöön. Aihe tulee pysymään neuvoston asialistalla. Komissio kertoi, että yhteinen kriisinratkaisumekanismi pääsi aloitti toimintansa 1.1.2016. Pankkiunionin loppuun saattamiseksi työ jatkuu sovittujen tavoitteiden mukaisesti vähentämällä ja jakamalla riskiä samanaikaisesti tasapainon saavuttamiseksi.

Eurooppalainen ohjausjakso 2016

Tämän vuoden ohjausjakson uutuutena oli euroaluetta koskevien suositusten varhaisempi julkistaminen. Talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja kertoi komitean hyväksyneen tätä vuotta koskevat suositukset. Vuotuista hälytysmekanismiraporttia koskevaan päätelmäluonnokseen esitettiin muutamia muotoiluehdotuksia. Vuosittaisen kasvuselvityksen kohdalla keskustelussa painotettiin rakenneuudistusten tärkeyttä ja investointimahdollisuuksien parantamista.

Neuvosto hyväksyi vuoden 2016 euroalueen suositukset ja päätelmät vuotuisesta kasvuselvityksestä. Hälytysmekanismiraporttia koskevat päätelmät hyväksyttiin pienin muutoksin.

Euroopan investointipankki (EIP) antoi tässä yhteydessä lyhyen tilannekatsauksen investointisuunnitelmasta. Eurooppalainen strategisten investointien rahasto (ESIR) on toiminnassa, investointikomitea on valittu ja neuvontapalvelut ovat toiminnassa. Investointeja on toteutettu 50 miljardilla eurolla. EIP tekee komission kanssa tiivistä yhteistyötä liittyen investointisuunnitelman kolmanteen osa-alueeseen, joka koskee mm. kilpailun esteiden purkamista ja tarkoituksenmukaisen sääntely-ympäristön luomista (esim. pääomamarkkinaunioni).

Arvonlisäveropetosten torjuminen EU:ssa : käännetyn verovelvollisuuden käyttö

Asiakohdassa keskusteltiin Tshekin aloitteesta olisiko laaja käännetty verovelvollisuus mahdollinen ratkaisu arvonlisäveropetosten torjumiseksi. Aiheeseen liittyen keskusteltiin myös pilottikokeilun aloittamisesta. Komissiolta on maaliskuussa tulossa arvonlisäverotusta koskeva toimintasuunnitelma, jossa petostentorjunta on mukana.

Tshekki toi esille huolensa arvonlisäverotukseen liittyvistä ongelmista ja toivoi EU:n työskentelevän aiheen parissa, yritysverotukseen liittyviä ongelmia vähättelemättä. Ilmoittautui itse vapaaehtoiseksi pilottiin ja toivoi asiassa nopeaa etenemistä. Komissio totesi olevansa valmis auttamaan ja että alv-petokset ovat mukana komission agendalla. Asiaa tulee kuitenkin ensin analysoida teknisellä tasolla, joten nyt on ennen aikaista keskustella asiasta.

Keskustelussa jäsenmaat olivat jakaantuneita Tshekin ajatuksia tukeviin ja epäilevämpiin maihin. Puoltavissa puheenvuoroissa viitattiin lisärahantarpeeseen liittyen pakolaiskriisiin, toivottiin komission toimintasuunnitelman sisältävän maininnan pilotista, sekä huomautettiin että kyseessä oli pyyntö lisäjoustosta ja määräaikaisesta pilotista, ei koko verojärjestelmän muuttamisesta. Epäilevämmät puheenvuorot (ml. FI) toivoivat, että asiasta keskusteltaisiin laajemmassa kontekstissa komission toimintasuunnitelman puitteissa, sekä viitattiin epäyhdenmukaistamiseen, monimutkaisuuteen ja hallinnollisiin kustannuksiin. Puheenjohtaja totesi, että komission toimintasuunnitelmaa odotetaan. Asiaan palataan maaliskuun Ecofin-neuvostossa, sekä huhtikuun epävirallisessa Ecofin-neuvostossa.

Muut asiat: Terrorismin rahoituksen torjunta

Puheenjohtaja totesi terrorismin rahoituksen vastustamisen edellyttävän lisää toimenpiteitä. Komissio on joulukuussa lähettänyt kyselyn jäsenmaille ehdotuksista ja näkemyksistä terrorismin rahoituksen vastustamiseksi. Komissio on nostanut esiin tärkeimpinä toimenpiteinä mm. yhteistyön ja tiedonvälityksen lisäämisen, rahavarojen jäljittämisen ja jäädyttämisen, rekistereiden käytön, neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon, EU-tason rikossääntelyn, sekä seurannan koskien rahoitusvälineitä ja maksujen siirtoa yli EU:n rajojen. Komissio pitää asiaa kiireellisenä ja esittelee asiasta toimintasuunnitelman, jossa erityisen tarkastelun kohteina ovat ennalta maksetut kortit ja virtuaalivaluutat. Huomioitavaa on, ettei maksuliikennettä ja sähköistä kaupankäyntiä tarpeettomasti vaikeuteta.

Keskustelussa painotettiin, että asiassa tulisi edetä nopeasti. On toimittava myös YK:n tasolla, mutta EU:lla on asiassa tärkeä rooli. Päätöksiä olisi tehtävä jo helmikuussa. EU:ssa tarvitaan mm. yhdenmukainen sääntely käteismaksuille. Keskustelussa nostettiin esille myös, että tasapaino on säilytettävä, eikä taloudellisia innovaatioita tai virtuaalivaluuttojen käyttöä saisi estää, tai rahoitusjärjestelmän toimivuutta lamauttaa. Puheenjohtaja totesi, että jäsenmailla on nyt viikko aikaa vastata komission kyselyyn. Komission toimintasuunnitelma esitellään 2.2. ja sitä käsitellään helmikuun Ecofin-neuvostossa. Komissio totesi esittävänsä ennen helmikuun neuvostoa kahdenlaisia toimenpiteitä: uusia sääntelyehdotuksia, sekä toimenpiteitä jo voimassaolevan sääntelyn puitteissa.

Ecofin-aamiainen

Päähuomion aamiaisella sai Turkin rahoitus liittyen maahanmuuttokriisiin. Kyseessä on Euroopan pahin kriisi tällä hetkellä, ja aika on loppumassa. Nopeita ja luoviakin toimia tarvitaan lisävarojen keräämiseksi. Komissio painotti varojen tehokasta käyttöä ja kohdentamista, todeten mm. EU-budjetin joustavuuden olevan jo äärirajoilla. Komissio toivoi jäsenmaiden antavan tietoa maksuaikatauluista koskien 2 miljardin euron jäsenmaiden osuutta Turkille myönnetyistä varoista. Keskustelussa tiedostettiin, että on tärkeää toimeenpanna se, mitä on jo luvattu. Puheenjohtaja lupasi tehdä kaiken, mitä tehtävissä on. Aamiaisen muita aiheita olivat euroryhmän raportointi, sekä taloustilanne erityisesti koskien Kiinaa.

Euroryhmä 14.1.2016

Kreikka - tilannekatsaus

Euroryhmässä saatiin Kreikan valtiovarainministeriltä ja troikan edustajilta tilannekatsaus Kreikasta sekä lisätietoa ohjelman 1. väliarvion käsittelystä. Edistymistä loppuvuoden aikana pidettiin hyvänä ja oltiin tyytyväisiä siihen, että pankkien pääomittamiseen oli tarvittu ennen joulua vähemmän kuin siihen oli alunperin varattu. Pidettiin tärkeänä, että tuleva väliarvio saadaan tehtyä mahdollisimman nopeasti, vaikka se sisältää vaikeita rakenteellisia uudistuksia kuten eläkeuudistus. Väliarvion valmistumisen katsottiin olevan edellytys ohjelman onnistumiselle ja Kreikan talouden elpymiselle. Euroryhmän keskustelussa keskityttiin tulevaan prosessiin. Kreikkaa pyydettiin toimittamaan kaikki oleellinen tieto instituutioille, jotta mahdollisesti ensi viikolla alkava missio Kreikkaan voi alkaa. Euroryhmä palaa Kreikan tilanteeseen helmikuun kokouksessaan.

Kypros – 8. väliarvio

Kyproksen osalta käsiteltiin 8. väliarviota ja päivitettyä yhteisymmärryspöytäkirjaa. Ohjelman on määrä päättyä maaliskuussa 2016. Ohjelma on edennyt kokonaisuudessaan hyvin, mutta Kypros ei ole

toimeenpannut väliarvioon liittyvän lainaerän ehtona olevia kolmea ennakollista toimenpidettä, jotka liittyvät lainsäädäntöön järjestämättömien luottojen myymisestä sekä valtio-omisteisten toimintojen uudelleenjärjestelyyn energiasektorilla ja telesektorilla.

Väliarvion hyväksyminen mahdollistaisi 275 milj. euron lainaerän maksun Euroopan vakausmekanismista (EVM) ja 124 milj. euron lainaerän Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF). Kyproksen tilanteeseen palataan euroryhmän helmikuun kokouksessa.

IMF artikla IV –konsultaatio euroalueella

Kokouksessa Kansainvälinen valuuttarahasto IMF informoi tekeillä olevasta artikla IV –raportista, jossa käsitellään IMF:n näkemyksiä euroalueen talouskehityksestä sekä siihen liittyviä politiikkasuosituksia. Euroryhmä oli pitkälti samaa mieltä IMF:n euroaluetta koskevista arvioista ja politiikkahaasteista. IMF arvioi euroalueen elpymisen jatkuvan, piti euroalueen finanssipolitiikkaa sopivana sekä tuki Euroopan keskuspankin rahapolitiikkaa. IMF piti talouden kykyä sopeutua shokkeihin pienenä sekä julkisella että yksityisellä puolella. Lisäksi se korosti rakenneuudistusten toimeenpanovauhtia. Pankkiunionin osalta IMF katsoi riskien jakamisen ja vähentämisen liittyvän yhteen. Lopullinen raportti valmistuu myöhemmin tänä vuonna.

Euroalueen vuoden 2015 suositusten toimeenpano sekä vuoden 2016 suositukset euroalueelle

Ministerit keskustelivat lyhyesti euroalueen vuoden 2015 suositusten toimeenpanosta sekä vuoden 2016 euroalueen suosituksista talous- ja rahoituskomitean käsittelyn pohjalta. Suositukset vuodelle 2016 sisältävät 5 suositusta komission ehdotuksen pohjalta. Ne liittyvät rakenteellisiin uudistuksiin, työllisyyden tukemiseen, terveeseen finanssipolitiikkaan, velkaantumisen vähentämiseen sekä talous- ja rahaliiton syventämisen jatkamiseen. Euroryhmä lähetti suositukset seuraavan päivän Ecofin-neuvostolle muodollisesti hyväksyttäväksi ilman muutoksia.

Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä: kansalliset maksukyvyttömyyskehikot

Euroryhmässä keskusteltiin kansallisista maksukyvyttömyyskehikoista euroalueen vuoden 2015 suositusten mukaisesti. Kansalliset maksukyvyttömyyskehikot vaihtelevat suuresti eri maissa. Maksukyvyttömyyskehikot ovat myös osa pääomamarkkinaunionia. Kokouksessa kuultiin Italian, Irlannin ja Portugalin esitykset heidän järjestelmistään ja niihin tehdyistä uudistuksista. Pidettiin tärkeänä vaihtaa tietoa kehikoihin liittyvistä kokemuksista. Euroryhmä päätti seuraavaksi valmistella periaatteita, joiden avulla voidaan vertailla maiden maksukyvyttömyysjärjestelmiä tavoitteena parantaa niiden tehokkuutta. Periaatteet voisivat liittyä siihen kuinka nopeita prosessit ovat, kehikoiden selkeyteen investoijille ja velkojille etukäteen sekä proseduurien kustannuksiin. Asiaan palataan huhti-toukokuussa 2016.

Muut asiat

Puheenjohtaja informoi lyhyesti Aasian infrastruktuuri-investointipankin (AIIB) valmisteluista. Muodolliset avajaiset ovat Pekingissä lauantaina 16.1.

Suomen edustajat
Pysyvä edustaja Vierros-Villeneuve, sekä virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
-

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa **VM**

Tiedoksi